20. Транспортни протоколи TCP и UDP

- Двата основни протокола на транспортния слой в TCP/IP модела са Transmission Control Protocol (TCP) и User Datagram Protocol (UDP).
- И двата управляват комуникациите между приложения, работещи на компютри в Мрежата и са от типа "край до край" (end to end).
- Разликите между двта са във функциите, които реализират.
- UDP е по-опростен, осигурява ненадеждно обслужване с неустановена връзка (connectionless), дефиниран в RFC 768.
- Предимство е ниското закъснение.

Протоколните единици в UDP се наричат дейтаграми, за които подобно на IP пакетите се полагат максимални усилия за доставяне - "best effort".

Типични приложения на UDP са:

- Domain Name System (DNS)
- Video Streaming
- Voice (Video) over IP (VoIP); Video over IP
- мониторинг и управление на мрежите (SNMP)
- опростен пренос на двоични файлове (Trivial FTP).

- TCP е протокол, който предоставя надеждно обслужване с установена връзка (connectionoriented), дефиниран в RFC 793.
- ТСР внася допълнително закъснение заради функциите по надеждност, спазване на реда на подаване на единиците с данни (сегменти) и управление на потока.
- Всеки TCP сегмент има 20 байта служебна информация, с които опакова приложните данни, докато при UDP дейтаграмите те са само 8 байта.

Типични приложения на ТСР са:

- Web браузъри и сървъри
- E-mail
- сигурен обмен на файлове (FTP)

TCP сегменти и UDP дейтаграми

TCP Segment

UDP Datagram

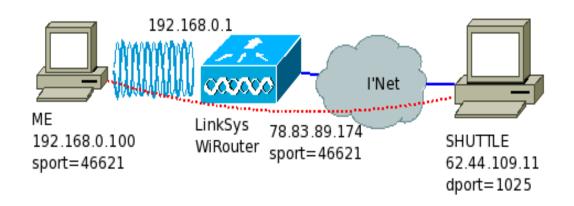
Bit (0)	Bit (15)	Bit (16)	Bit (31)
Source Port (16)		Destination Port (16)	
Length (16)		Checksum (16)	
APPLICATION LAYER DATA (Size varies)			

Адресиране с портове. Идентифициране на "разговорите"

- TCP и UDP базираните услуги следят комуникациите между различни приложения в Мрежата.
- За да разпознаят сегментите и дейтаграмите на всяко приложение, и TCP сегментите, и UDP дейтаграмите имат полета в заглавната част, които уникално идентифицират тези приложения номерата на портовете.
- По-конкретно, порта-източник и портаместоназначение: source port и destination port.

Установена TCP сесия (SSH)

source port (sport) е номера на комуникацията, свързана с приложението – инициатор на "разговора" (сесия).

destination port (dport) е номера на комуникацията, свързана с приложението – дестинация, работещо върху отдалечения хост.

conntrack

[root@shuttle]#less /proc/net/ip_conntrack

```
tcp 6 432000 ESTABLISHED src=78.83.89.174
dst=62.44.109.11 sport=46621 dport=1025 packets=243
bytes=20821 src=62.44.109.11 dst=78.83.89.174
sport=1025 dport=46621 packets=156 bytes=28980
[ASSURED] mark=0 secmark=0 use=2
```

[root@me]# less /proc/net/nf_conntrack

```
ipv4    2 tcp     6 431761 ESTABLISHED
src=192.168.0.100 dst=62.44.109.11 sport=46621
dport=1025 packets=262 bytes=22097 src=62.44.109.11
dst=192.168.0.100 sport=1025 dport=46621
packets=167 bytes=30432 [ASSURED] mark=0 secmark=0
use=2
```

destination port

Номерата на портове се присвояват по различни начини, в зависимост от това дали съобщението е заявка или отговор.

Процесите на сървър са със статични номера, а клиентите динамично избират номер на порт при всяка сесия.

Клиент изпраща заявка до сървър: destination port е номер на порт, присвоен на процеса (демона) на услугата, стратирана на отдалечения хост.

Destination port

- Клиентският софтуер трябва да знае номера на този порт. Той се конфигурира по подразбиране или ръчно. (напр. SSH=22, но може 1025)
- Например, web браузър прави заявка към web сървър. Използва TCP и порт 80, ако не е дефинирано нещо друго.
- TCP port 80 е по подразбиране присвоен на web сървърите. Повечето известни приложения имат номера на портове по подразбиране.

source port

- source port в заглавието на сегмента/дейтаграмата, съдържащ заявката на клиента, е произволно генериран от номера на портове, по-големи от 1023.
- source port играе ролята на обратен адрес за приложението, заявяващо услугата.
- Комбинацията от номера на порт на транспортния слой и IP адреса на мрежовия (IP:port No) идентифицира конкретен процес, работещ на даден хост. Тази комбинация се нарича сокет (socket).

source port

- Двойката (IP:port No) на източник и местоназначение идентифицира конкретна сесия между два хоста.
- Например, HTTP заявка за web страница, изпратена към web сървър (port 80) с IPv4 адрес 192.168.1.20 е насочена към сокет 192.168.1.20:80.
- Ако web браузъра е на хост с IP: 192.168.100.48 и динамично му е присвоен порт 49152, сокет, където трябва да бъде "свалена" web страницата ще е 192.168.100.48:49152.

Видове портове

IANA (iana.org) се занимава и с присвояване на портове.

Различните видове номера:

Добре известни - Well Known Ports (0 - 1023). Резервирани за популярни услуги и приложения – HTTP, POP3/SMTP, Telnet и др.

Регистрирани - Registered Ports (1024 - 49151). Тези номера се присвояват на потребиъелски процеси и приложения. Ако не се използват в момента, могат да се използват динамично от клиентските процеси.

Видове портове

Динамични или частни портове (49152 - 65535). Известни и като Ephemeral (краткотрайни) портове. Обикновено се присвояват динамично на клиентски приложения, иницииращи сесия. Услугите не използват такива портове (с изключение на peer-to-peer file sharing програми).

Номера, използвани и в TCP, и в UDP. За постигане на по-висока производителност някои приложения в даден момент се опират на TCP, в друг - на UDP.

Видове портове

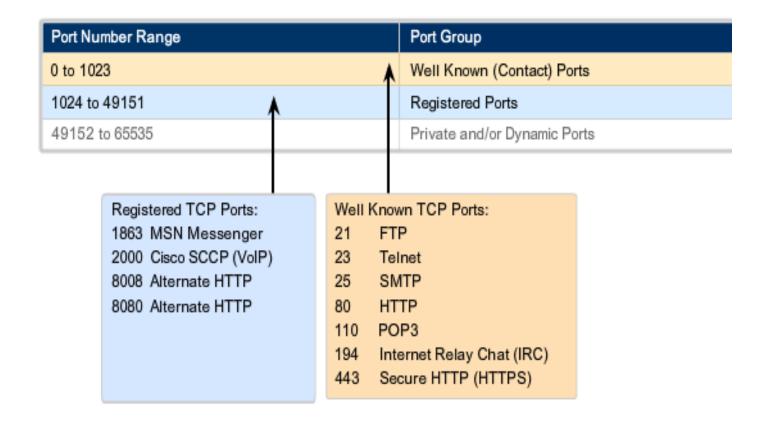
Например, ниското закъснение, внасяно от UDP, позволява на DNS да обслужва бързо много клиентски заявки. Но понякога изпращането на заявената информация може да изисква надеждността на TCP.

T.e DNS използва известния порт 53 и с двата протокола.

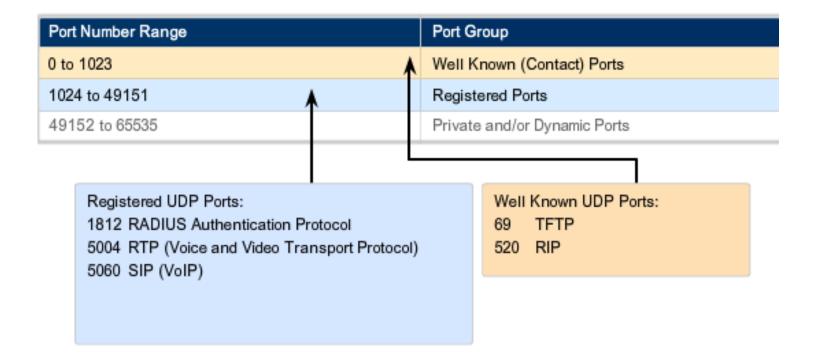
Списък с номерата на портовете можете да намерите на:

http://www.iana.org/assignments/port-numbers

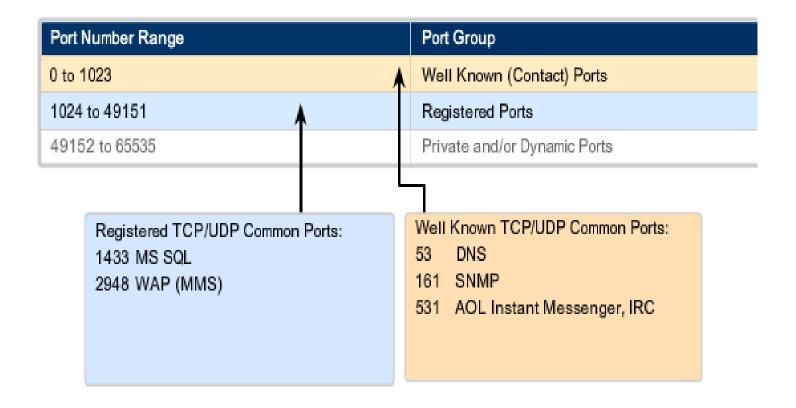
ТСР портове

UDP портове

TCP/UDP портове

Сегментиране и възстановяване

- TCP и UDP се справят със сегментирането по различен начин.
- В ТСР в заглавната част на всеки сегмент се съдържа пореден номер (sequence number). Благодарение на него в Транспортния слой на дестинацията се възстановява реда, по който сегментите са били предадени.
- Услугите в UDP също следят сесиите между приложенията, но не и реда, по който се предава информацията, и поддържането на връзката.

Сегментиране и възстановяване

В UDP заглавието липсва последователен номер (sequence number). UDP е с поопростена структура и внася по-малко излишна за потребителя служебна информация (overhead) от TCP.

Затова осигурява по-бърз пренос на данните. Но приложенията, които се базират на UDP, трябва да се съобразяват с факта, че е възможно данните в различен ред от този, по който са били предадени.

Transmission Control Protocol

Transmission Control Protocol (TCP)

осигурява надеждно, подредено доставяне на потока от байтове от програма на един компютър до програма на друг компютър.

TCP следи за размера на съобщенията, скоростта на обмен и натоварването на мрежовия трафик.

Приложимост на ТСР

- TCP се ползва от най-популярните Internet приложения WWW, E-mail, FTP, SSH, Telnet и някои групови медийни приложения (streaming media).
- TCP е оптимизиран за доставяне на съобщения без грешка в съдържанието, но не и за гарантирано време на доставяне.
- TCP понякога внася големи закъснения (в порядъка на секунди) заради подреждането на пристигналите пакети и повторни предавания.
- Затова не е подходящ за приложения в реално време като Voice over IP (VoIP) и Video over IP. За тях се препоръчва Real-time Transport Protocol (RTP), който работи върху User Datagram Protocol (UDP).

TCP u IP

- Между "подател" и "получател" в Интернет се разменят съобщения.
- Докато IP се грижи за действителното доставяне на данните, TCP следи отделните единици от данни сегменти, на които е разбито съобщението с цел ефективна маршрутизация.
- Например, HTML файл се праща от Web сървър. TCP софтуерът на този сървър разделя последователността от байтове във файла на сегменти, които препраща поотделно към IP софтуера мрежовия слой.

Мрежовият слой опакова всеки ТСР сегмент в ІР пакет.

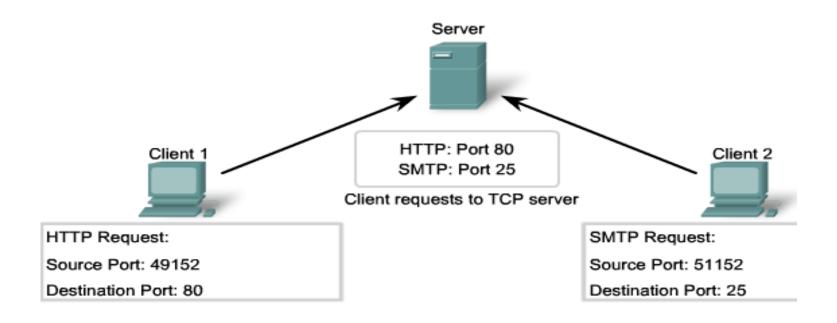
TCP u IP

Всички IP пакети, които произхождат от горния HTML файл са с един и същ адрес на получател, но те могат да минат по различни пътища през Мрежата.

Клиентската програма на компютъраполучател, по-точно ТСР софтуера (транспортния слой), възстановява оригиналното подреждане на сегментите, като гарантира, че са получени без грешка, и ги препраща към приложната програма.

ТСР процеси на сървъра

На една и същ машина, сървър, не е възможно да има две услуги, присвоени на един и същ номер на порт.

Bit offset	Bits 0-3	4–7	8–15							16–31
0	Source port						Destination port			
32	Sequence number									
64	Acknowledgment number									
96	Data offset	Reserved	CWR ECE	URG	ACK	PSH	RST	SYN	FIN	Window Size
128	Checksum						Urgent pointer			
160	Options (optional)									
160/192+	Data									

- TCP сегментът се състои от две части: заглавие (header) и данни (data).
- Заглавната част на TCP сегмента се състои от 11 полета, от които 10 са задължителни. 11-то е "options".
- Source port (16 бита) номер на изпращащ порт Destination port (16 бита) номер на получаващ порт Sequence number (32 бита) двуяка роля:
  - ако флаг SYN е вдигнат, това е първоначалният номер. Последователният номер на първия байт ще бъде именно този sequence number + 1.
  - ако флаг SYN не е вдигнат, това е sequence number на първия байт с данни.

Полето Acknowledgement number е номерът на първия байт данни, който се очаква да се получи със следващия сегмент, изпратен от другия край на ТСР връзката. Например, при успешно получаване на сегмент с размер на полето данни 500 байта и пореден номер на началния му байт n, към източника на този сегмент се изпраща ТСР сегмент, в който потвърждението е с номер n+501.

Полето TCP header length е 4-битово и определя дължината на заглавната част на TCP сегмента в 32-битови думи. То е задължително, тъй като полето за опции е с променлива дължина. Фактически с това поле се определя началото на полето Data в рамките на TCP сегмента.

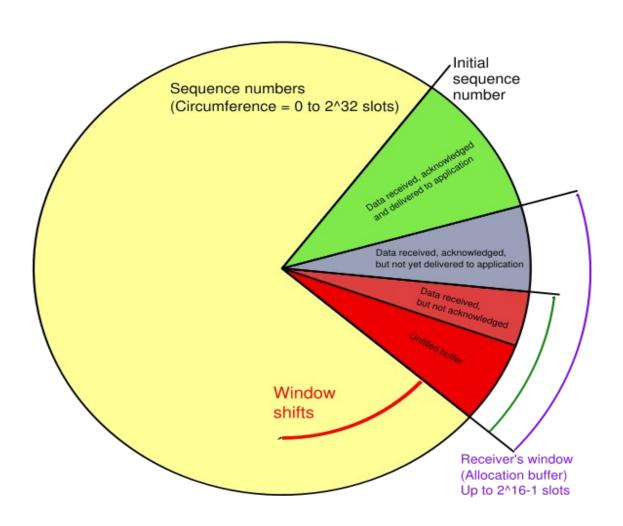
- Заглавната част на ТСР сегмента съдържа и 6 еднобитови флага:
- URG валиден е указателят за спешни данни (Urgent pointer). Установяването на този флаг означава, че трябва да се преустанови обработката на получените данни, докато не се обработят байтовете, към които сочи указателят за спешни данни;
- ACK валиден е номерът на потвърждение, записан в полето Acknowledgement number на заглавната част;
- PSH при активирането на този флаг, програмните модули управляващи транспортния слой на източника и на приемника трябва да изпратят незабавно наличните данни колкото е възможно по-бързо към техния получател, т.е. източникът не изчаква да се съберат данните за образуване на пълен сегмент с избрания размер и съответно получателят не чака запълването на приемния буфер;

- RST сегмент, в който е установен този флаг, служи за прекратяване на TCP връзката. Използва се в случаите, когато връзката е нарушена (например, поради повреда в хоста) или когато се отхвърля невалиден сегмент или се отказва опит за установяване на връзка;
- SYN сегмент с установен флаг SYN се използва при установяване на TCP връзка и за изпращане на началния номер, от който ще бъдат номерирани байтовете на изходящия информационен поток;
- FIN сегмент, в който е установен този флаг, означава, че изпращачът прекратява предаването на данни. Поради двупосочния характер на информационния обмен това не означава, че TCP връзката е прекратена.

Flow control. Sliding Window.

- Полето Window size определя темпа на информационния обмен от гледна точка на получателя на информационния поток. Това е т.нар. Flow Control.
- Стойността на прозореца указва на отсрещната страна колко байта могат да бъдат изпратени и съответно приети без препълване на входия буфер след последния потвърден номер на байт.
- При получаване на данни, размерът на прозореца намалява. Ако той стане равен на 0, изпращачът трябва да престане да предава данни.
- След като данните се обработят, получателят увеличава размера на своя прозорец, което означава, че е готов да получава нови данни.

sliding window

Полето Checksum се изчислява върху целия TCP сегмент. При неговото изчисляване участват и някои полета от заглавната част на IP дейтаграмата, в която е опакован сегмента.

Полето Options на заглавната част на ТСР сегмента е предназначено да предостави допълнителни възможности за управление на обмена, които не се осигуряват от останалите полета на заглавието. Най-важната възможност е указване на максимална дължина на сегмента (MSS).

TCP Jumbograms

В TCP header няма поле за дължина, т.е няма какво да ограничи дължината на TCP пакета (RFC 2675).

Максималната дължина на сегмента (MSS), която се уговаря в началото на сесията, определя максимална дължина на TCP пакета.

Ако (MTU - 60) >= 65535, MSS = 65535. При получаване на MSS = 65535, приема се за ∞. (MSS = Path MTU - 60).

UDP Jumbograms

16-бит поле Length в UDP header ограничава дължината на UDP пакета (UDP header + данни) <= 65535 октета.

За да се справим с това ограничение (RFC 2675):

UDP пакети > 65,535 октета се изпращат като UDP Length = 0, получателят извлича фактическата дължина на UDP пакета от IPv6 payload length.

Установяване и терминиране на TCP съединение

- Когато два хоста комуникират по TCP, първо трябва да се оформи съединение, преди да започне обмена на данни.
- След приключване на комуникацията сесиите се затварят терминират.
- Всичките тези процедури реализират функциите по надеждност в ТСР.
- За установяване на връзка хостовете изпълняват трипосочна процедура "ръкостискане" (three-way handshake). Контролните битове в ТСР заглавието регистрират прогреса и състоянието на връзката.

Three-way handshake прави:

Установяване и терминиране на TCP съединение

Установява, че отсрещното устройство съществува в мрежата;

Уверява се, че отсрещното устройство има активна услуга и приема заявки на отдалечения порт, който инициатора смята да използва за сесията

Информира отсрещното устройство, че клиент източник има намерение да установи сесия с този номер на порт

3 стъпки на ТСР съединение

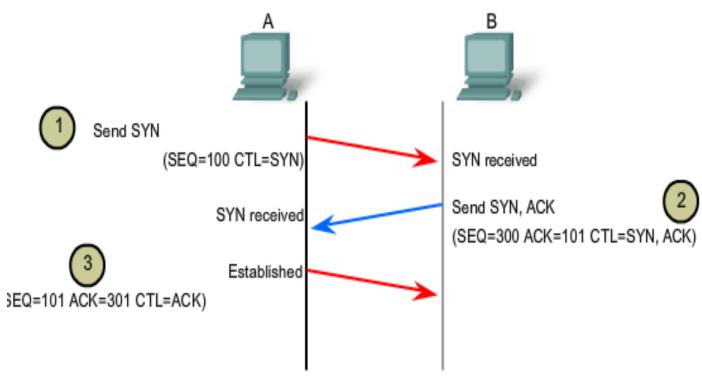
При ТСР съединенията хостът-клиент инициира сесията към сървъра.

За да си изясним как работи "three-way handshake", нека видим какви стойности на параметри си разменят двете старани. Трите стъпки в установяване на ТСР съединение са:

3-way handshake

- 1. Клиентът-инициатор изпраща сегмент SYN, съдържащ начална стойност на последователността SEQ, и представляващ заявка за начало на сесия.
- 2. В отговор сървърът изпраща сегмент, съдържащ стойност за потвърждение ACK (SEQ + 1). Освен това собствената си синххронизираща стойност на последователност SYN SEQ, която е по-голяма от получения и потвърден номер ACK следващия очакван байт.
- 3. Клиентът-инициатор отговаря със стойност АСК, равна на (получена SEQ + 1). С това съединението е установено.

3 стъпки на ТСР съединение

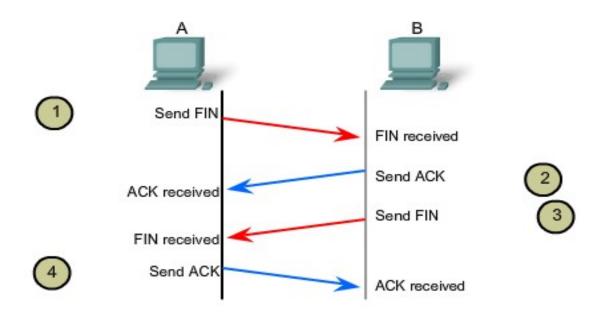

CTL = Which control bits in the TCP header are set to 1

A sends ACK response to B.

Терминиране на ТСР сесия

По 4-стъпкова процедура се разменят флагове за терминиране на ТСР съединение.

A sends ACK response to B.

ТСР. Потвърждение и прозорци.

- Стойностите SEQ и ACK в заглавието на сегмента съвместно служат за потвърждение на получените байтове с данни.
- SEQ е относителния брой байтове, които са предадени в дадената сесия + 1 (номера на първия байт с данни в дадения сегмент).
- ТСР използва числото АСК в сегментите, които се изпращат обратно на източника, за да покаже кой е следващия байт, който приемника очаква да получи в настоящата сесия. Това се нарича очакваното потвърждение.

ТСР. Потвърждение и прозорци.

- Източникът на сесията е информиран, че дестинацията е получила всички байтове в този поток от данни с изключение на байта под номер, равен на номера, съдържащ се в потвърждението.
- Очаква се хоста-инициатор да изпрати сегмент със SEQ = (ACK).
- Запомнете. Всъщност всяко съединение представлява две еднопосочни сесии. Стойностите SEQ и ACK се разменят и в двете посоки.

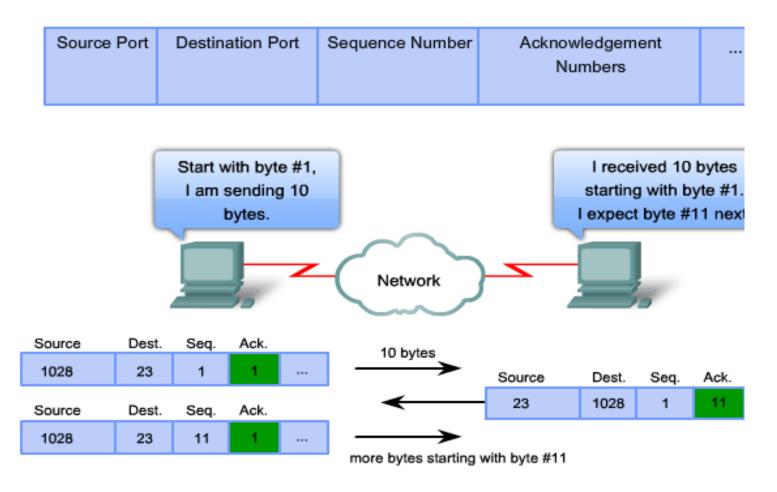
- В примера на фигурата на по-следващия слайд левият хост изпраща данни към десния. По-точно, изпраща сегмент с 10 байта данни и SEQ = 1.
- Хостът отдясно получава сегмента и вижда, че SEQ = 1 и има 10 байта с данни.
- Хостът отдясно връща обратно сегмент към левия хост, за да потвърди получаването на данните. В този сегмент АСК = 11, с което показва, че очаква да получи следващ байт с данни под номер 11.

Забележете! Стойността АСК левия хост остава 1, за да покаже, че сегментът е част от вървящата сесия и стойността в полето Acknowledgment Number е валидна.

След като левият хост е получил потвърждение, вече може да продължи текущата сесия, като изпрати следващия сегмент с данни, започващи от байт 11.

- Ако левият хост в този пример трябва да чака потвърждение на всеки 10 байта, закъснението ще е много голямо.
- За да се намали служебния трафик от тези потвърждения, възможно е да се изпратят множество сегменти, които да се потвърдят с едно единствено ТСР в обратната посока.
- В това потвърждение се съдържа число, показващо общия брой на байтовете, получени в тази сесия.

- Например, стартираме със SEQ = 2000. Получени са 10 сегмента с по 1000 байта всеки. На източника (левия хост) ще бъде върнат АСК = 12000.
- Количеството данни, които източникът може да изпрати, преди да получи потвърждение, се нарича размер на прозореца.
- Window Size е поле в заглавието на сегмента, което улеснява улавянето на загубени данни и управлението на потока.

ТСР. Повторно предаване.

Колкото и добре да е проектирана дадена мрежа, не може без загуби на данни.

TCP осигурява методи за управление на тези загуби на сегменти. Един от тях е механизмът за повторно предаване на сегменти с непотвърдени данни.

ТСР услугата в хоста-приемник потвърждава само данни, състоящи се от непрекъсната последователност от данни. Ако липсват един или повече сегменти, потвърждават се само данните в сегментите, които попълват плътно потока.

ТСР. Повторно предаване.

Например, получени са сегменти със SEQ = 1500 - 3000 и 3400 – 3500. Тогава АСК = 3001. Това е така, защото има сегменти със SEQ = 3001 – 3399, които не са получени.

ТСР в хоста-източник не е получил потвърждение след предварително зададено време. Тогава той ще се върне към последния АСК, който е получен, и ще предаде повторно данните от тази точка нататък.

ТСР. Повторно предаване.

Процесът на повторно предаване не е дефиниран в RFC, зависи от конкретната реализация на TCP.

В типичната TCP реализация хост предава сегмент, поставя копие от него в опашка за препредаване и стартира таймер. След получаване на потвърждение сегментът се изтрива от опашката.

Ако след нулиране на таймера не се получи потвърждение, сегментът се предава отново.

Днес хостовете могат да поддържат и опцията "Селективно потвърждение". В такъв случай дестинацията би потвърдила байтове в непоследователни сегменти, без да е необходимо препредаване на липсващи данни.

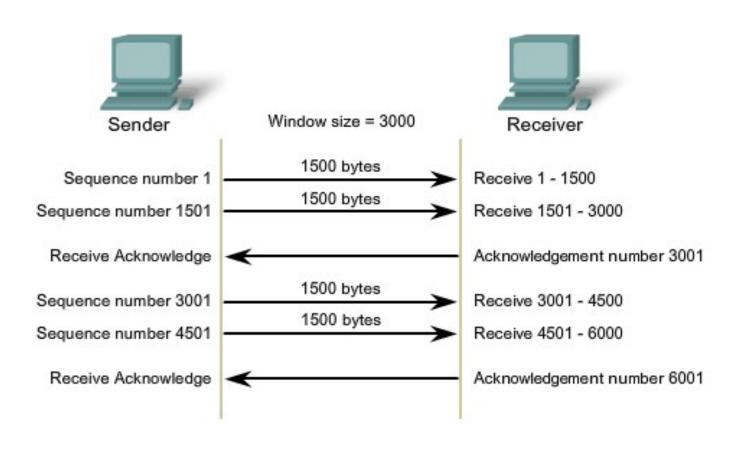
- TCP има и механизми за управление на потока (flow control).
- Flow control синхронизира скоростите на потока от данни между двете услуги в сесията.
- Когато източникът е информиран, че оределено количество данни в сегментите е получено, тогава може да продължи с изпращане на повече данни за дадената сесия.

Полето Window Size определя количеството данни, което може да бъде предадено, преди да бъде получено потвърждение.

Първоначалният размер на прозореца се определя в началото на сесията чрез threeway handshake.

Механизмът за обратна връзка в ТСР нагласява ефективната скорост на предаване на данните към максималния поток, който мрежата и устройството-получател могат да поддържат без загуби и без повторни предавания.

- В примера на следващия слайд първоначалният размер на прозореца е 3000 байта.
- След предаването на тези 3000 байта изпращачът очаква потвърждение, преди да продължи със следващи сегменти. След получаването му може да предаде още 3000 байта.
- В периоди, когато мрежата е задръстена или на получателя му липсват ресурси, закъснението може да се увеличи.
- И ефективната скорост на предаване на данните за тази сесия да намалее.
- Така се справяме с проблема с недостиг на ресурси.

ТСР. Редуциране на загубите.

- Друг начин за контролиране на потока от данни е да определяме размера на прозореца динамично.
- При недостиг на мрежови ресурси TCP редуцира размера на прозореца, с което намалява и скоростта на предаване.
- Хостът-получател в ТСР сесията изпраща към подателя стойност на размера на прозореца, която показва броя на байтовете, които е в състояние да получи.
- Както се вижда на фигурата в по-следващия слайд, имаме загуба на един сегмент. Получателят променя размера на прозореца от 3000 на 1500.

ТСР. Редуциране на загубите.

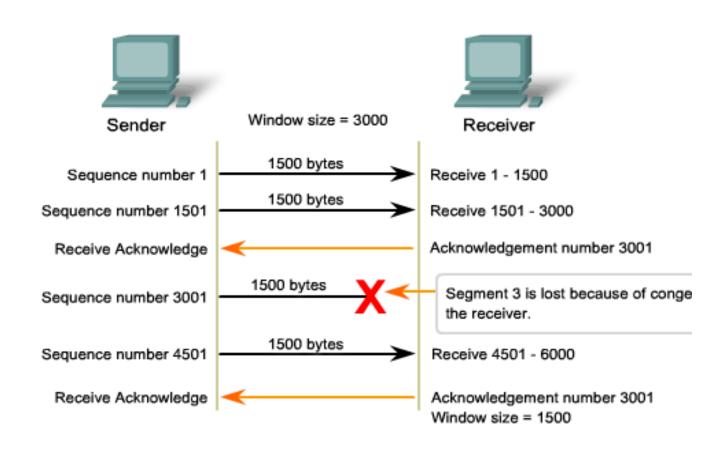
След периоди без загуби на данни или липса на ресурси получателят ще започне да увеличава прозореца. Това ще вдигне ефективната скорост и ще продължи, докато се появят загуби и трябва да се намали прозореца.

Динамичното увеличаване и намаляване на прозореца е непрекъснат процес в TCP, който определя оптималния размер във всеки един момент за дадена сесия.

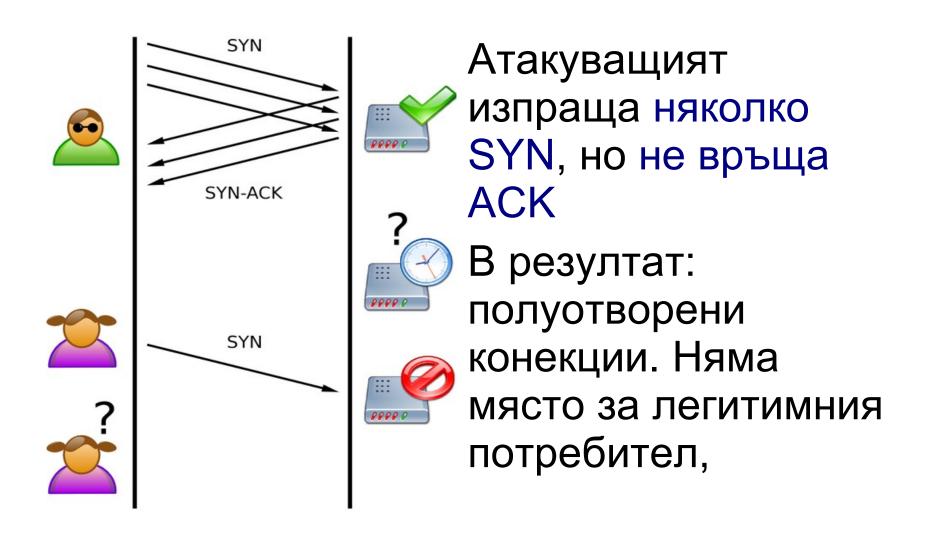
Подробности за справяне със задръстванията в TCP има в RFC 2581.

http://www.ietf.org/rfc/rfc2581.txt

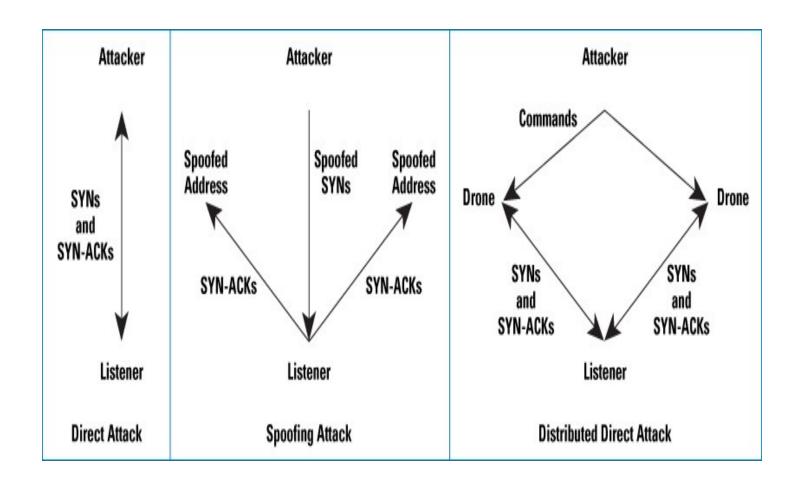
ТСР. Редуциране на загубите.

SYN flood атаки

SYN flood атаки. Варианти.

UDP

UDP е по-опростен транспортен протокол с неустановена връзка.

Това не означава, че приложенията, които се базират на UDP, са непременно ненадеждни. Функциите по надеждност се осъществяват другаде.

Основни приложни протоколи, които "стъпват" на UDP ca:

- Domain Name System (DNS)
- Simple Network Management Protocol (SNMP)
- Dynamic Host Configuration Protocol (DHCP)
- Routing Information Protocol (RIP)
- Trivial File Transfer Protocol (TFTP)
- онлайн игри

UDP

- Онлайн игрите или VoIP могат да понесат някои загуби на данни. Но не и закъсненията, които внася TCP.
- Други приложения като DNS или TFTP ще повторят заявката, ако не получат отговор. И не им трябват гаранциите на TCP.

UDP. Възстановяване на дейтаграми.

- UDP e connectionless и сесии не се установяват като в TCP.
- UDP е по-скоро транзакционен протокол. Т.е, ако приложението има данни за предаване, то ги предава.
- Много UDP-базирани приложения изпращат малки количества данни, които се побират в един сегмент дейтаграма.
- Но някои изпраща по-големи количества, които се разделят на множество сегменти.

UDP. Възстановяване на дейтаграми.

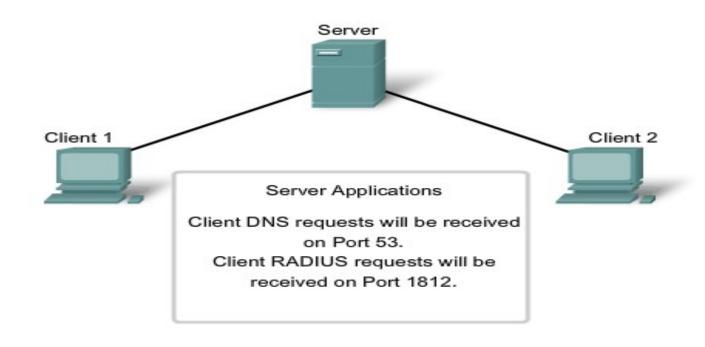
При изпращане на множеството дейтаграми от едно приложение те могат да поемат различни пътища в мрежата и да пристигнат в разбъркан ред.

UDP не следи последователността на дейтаграмите при приемане като TCP.

Ако тя е от значение, за това се грижи приложната програма.

UDP. Сървърски процеси и заявки.

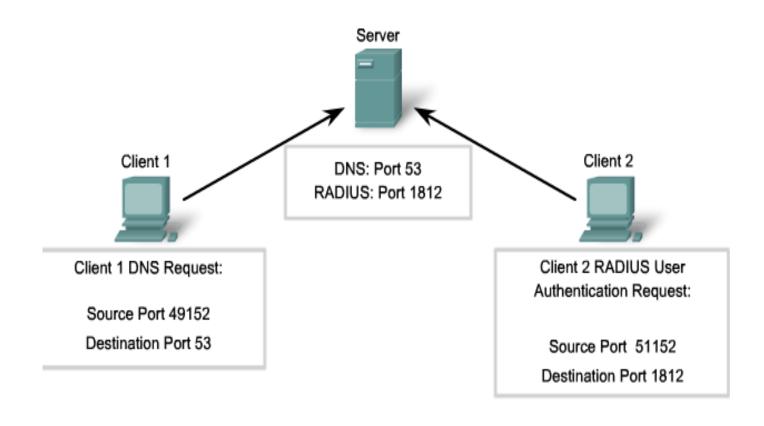
И на UDP-базирани сървърски приложения се присвояват Well Known или Registered портове.

UDP. Клиентски процеси.

- И тук като в TCP клиентското приложение изпраща заявка към сървъра.
- Клиентският UDP процес избира на случаен принцип номер на порт от свободните.
- Случайният избор на порт помага за повишаване на сигурността. Номерът няма да е предварително известен на злосторника.
- В UDP не се създават сесии. След като данните са готови и портовете са идентифицирани, UDP формира дейтаграма и и я подава към мрежовия слой за изпращане по мрежата.

UDP. Клиентски процеси.

UDP сесия по DNS

